

saadan Belysning af Spørgsmaalene fra alle Sider, at det er ganske overskødig. Jeg kan dog ikke undlade at sige et Par Ord til et Par ærede Medlemmer, som have været af den Mening, at det skulde være meget ønskeligt ja næsten nødvendigt, at de andre humane sociale Love, som vi Alle vide ligge for dels i dette Thing dels i det andet Thing, kom istand forinden denne Lov, der handler om det offentlige Fattigvæsen, idet nemlig Loven om det offentlige Fattigvæsen skal være og er et naturligt Supplement til de andre Love. Jeg vilde ønske, at det var saaledes, at den kunde indskrænkes til kun at være dette, men desværre tror jeg sikkert, at der vil gaa lang Tid hen, inden vi komme saa vidt, at man med Hensyn til den egentlige Fattigforsørgelse kan sige, at det offentlige Fattigvæsen er begrænset til kun at være et Supplement til det frie Fattigvæsen. Det er jo dog i Virkeligheden kun det frie og det offentlige Fattigvæsen, der i umiddelbar Forstand staar i Sammenhæng med hinanden. Jeg skal indrømme, at de andre Love om Sygekasser, Ulykkesforsikring, Alderdomsforsørgelse o. s. v. ogsaa staa i Forbindelse med Fattiglovgivningen, men dog ingenlunde saa umiddelbart som de andre. Hvad angaar det frie Fattigvæsen, da har jeg rigtignok den Tro, at uagtet jeg, som sagt, hører til dem, der meget vilde ønske, at vi i en nær Fremtid kunde komme der til, at Hjælp fra det offentlige Fattigvæsen var en Undtagelse, har jeg ikke saa optimistiske Tanker, at jeg tør tro paa, at det sker i en overskuelig Fremtid. Jeg har som Lægmand af og til haabt saa meget med disse Sager at gjøre og har faaet saa megen Sympathi med dette Forslag og har et saa stærkt Ønske om at se en Lov, der gaar i lignende Retning, fremmet, at jeg meget vilde ønske, at man uden at fastholde den Betingelse, at de andre humane og sociale Love skulde være vedtagne forud eller i alt Fald samtidig, vil fremme dette Forslag paa hurtigste og bedste Maade, saaledes at det kan komme til at træde ud i Livet, Ulykken er dog ikke større, end at man om nogle Aar, naar de andre Love ere gennemarbejdede og vedtagne, kunde tage Fattigloven frem paany til Revision, hvis det findes nødvendigt. Blot et Par Ord, inden jeg slutter, vil jeg tilføje om et Par enkelte Bestemmelser i Lovforslaget, og da navnlig om et Spørgsmaal, som kan siges at være et Grundprincip i det, der er kommet frem af Nyt, nemlig Spørgsmaalet om en Deling imellem værdige og uværdige Trængende. Jeg er fuldstændig enig med det ærede Med-

(Hold) og forøvrigt ogsaa med det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Bjørnbal), om det Vanskelige og næsten Umulige i at foretage en saadan Søndring, naar man kommer til den praktiske Gjennemførelse. Jeg tror, ligesom vistnok et andet æret Medlem har udtalt, at det overhovedet ikke lader sig gjøre at foretage en saadan Søndring paa Forhaand. Jeg tror ikke, det kan gøres paa anden Maade, uagtet jeg erkjender, at denne Søndring er en Nødvendighed, end at de kommunale Raad paa enkelte Undtagelser nær paa Forhaand gaa ud fra, at samtlige Fattige ere værdige Trængende. Først efterhaanden, naar det viser sig, at de ikke ville kunne have i Hus med de forskellige Arter af Fattige, først naar det viser sig, at Underne, om man saa tør kalde det, komme frem, først saa vil det være berettiget at give et begrundet Skjøn om, at den og den maa henregnes til de Fattiges 2den Klasse. Jeg tror, at der skal meget stærke Indicier, eller jeg tør maaske snarere sige Kjendsgjerninger, til paa Forhaand at give en Kommunalbestyrelse Ret — i alt Fald moralsk Ret — til at afgive en Erklæring om en Trængende, at han er uværdig, og saa sætte ham over i den Klasse, som der vel nærmest sigtes til i § 65, den Klasse Arbejdsanstalter, som skulle oprettes ved Amternes Foranstaltning. Med Hensyn til disse Anstalter — det er jo ogsaa noget Nyt — antager jeg, ligesom jeg tror, at et enkelt Medlem har været af den samme Anskuelse, at de ville ganske hurtigt, naar de ere komne til at virke, af sig selv blive en Slags Dvangsarbejdsanstalter, selv om det ikke oprindelig var Meningen, at de skulle være det. Det er min Overbevisning, at Forholdene hurtigt ville udvikle sig saaledes, at de ville blive det, og navnlig af den Grund jeg for nævnedes. Det er min Overbevisning, at ingen eller kun ganske faa Kommuner her i Landet ville kunne oprette en Anstalt for de saakaldte værdige og en anden for de saakaldte uværdige Trængende. Delingen vil rimeligvis ske paa den Maade, at Kommunen selv beholder den Del af de Fattige, som den overhovedet kan have hjemme, medens de, der enten ere altfor dovne eller for ustyrlige eller behæftede med altfor mange Unoder, blive sendte over til den større Amtsanstalt, som derfor ganske naturligt bliver en Slags Dvangsarbejdsanstalt. Jeg skal endnu blot tilføje en Bemærkning, om en anden Bestemmelse, jeg mindes ikke i Diebliffet, hvilken Paragraph der sigtes til, men det er vistnok § 65. Det er med Hensyn til Bestemmelsen om, at Kommunerne skulle have Afgang til at faae deres Fattige forsynede i disse Anstalter mod et billigt